

GÜNDEM BAKIŞ

SUBAT-2022-33.Sayı

✉ guvsam@istinye.edu.tr @isuguvsam 🌐 guvsam.istinye.edu.tr

70. YILINDA TÜRKİYE VE NATO İLİŞKİLERİ

Güvenlik ve Uygulama Araştırma Merkezi (GÜVSAM) tarafından düzenlenen online panele davetlisiniz.

Doç. Dr.
Fahri Erenel

İsmail Hakkı Pekin

E. Büyükelçi
Mehmet Fatih Ceylan
NATO E. Daimi Temsilcisi

Moderatör:
Şule KILIÇARSLAN

24.02.2022

966 2122 0755

14:30

499888

Kaçıranlar ve tekrar izlemek isteyenler, İstinye Üniversitesi YouTube kanalından izleyebilirler.

70. YILINDA TÜRKİYE VE NATO İLİŞKİLERİ

1952'den Günümüze kadar olan süreçte Türkiye ve NATO ilişkileri ve NATO'nun yapılanması ışığında değişen dünya'ya yönelik yeni stratejileri analiz edilmektedir. NATO (Kuzey Atlantik Anlaşması Örgütü) 4 Nisan 1949 yılında kurulan, siyasi ve askeri yönden gelebilecek tehlikelere karşı üyelerini korumayı amaçlayan mekanizma olmaktadır. NATO'nun Brüksel'de siyasi karargâhı yer almakla birlikte, Avrupa ve Kuzey Amerika bölgelerinden 30 ülkeyi içinde barındıran yapılanmadır. NATO, insanları ortak barış ve demokratik yapılanma noktasında birlik haline getirerek, istikrarlı dünya düzenini sağlamayı amaçlayan yapı olarak karşımıza çıkmaktadır.

NATO'nun yapılanması- na dönemsel olarak bakıldığında,

Soğuk Savaş Dönemi'nde ülkelerin silahlı çatışmalara yönelik savunulması, Soğuk Savaş Dönemi Sonrası'nda terörizm, uyuşturucu ve organize suçların ön plana çıkmasıyla ülkelerin güvenlik açıklarını kapatmaya yönelmektedir. Günümüzde NATO'nun küresel sistemde işlevi ise; terörizm, füze saldırıları, siber saldırılar ve ülkelerde bulunan enerji kaynaklarının korunması bakımından işbirliğine giderek, güvenlik açıklarını ortadan kaldırmaya yöneldiği görülmektedir.

NATO, 1952'den 2030'a kadar yerelden, küresel bölgesel stratejilerini hazırlayarak, yeni tehditleri bertaraf etmenin yollarını çizdiği planlar yapmaktadır. NATO'nun 2020 yılı stratejik planına bakıldığında, NATO, 2014

yılında Rusya'nın Baltık Denizi Bölgesine girmesinin bir amacı olduğunun farkında olarak, 2020 stratejik planlarına yansıtılmaktadır. Estonya, Letonya, Kanada, Litvanya, Almanya ve Polonya'da ABD'nin öncülüğünde otuz gün boyunca ülkelerin güvenliğini savunabilecek askeri güç birimlerini Baltık Denizi Bölgesi'nde artırdığı görülmektedir. NATO'nun karşısında yer alan Rusya'nın 2020 yılı Ulusal Güvenlik Strateji planında ise; güvenliğini sağlayarak, hedeflerine ulaşmasında öncülük olan tehdit NATO'nun sınır ötesi genişlemesi, yolsuzluklar, kimyasal ve biyolojik silahların ön planda yer alması, Ukrayna'da darbe yönetiminin düşman Rusya imajı yaratması ve ekonomik istikrar konularında çözüm yolları aramaktadır.

NATO'nun 2030 yılı stratejik planında üç temel kriter yer almaktadır. Bu kriterler şunlardır:

- Güçlü bir askeri ittifak olarak sistemde yerini almak,
- Yeni nesil tehditlere yönelik NATO'yu siyasi alanda güçlü örgüt haline getirmek,
- Bölgesel ittifak olmanın dışında küresel çapta insanların güvenliğini korumak için; siber tehditlere, iklimsel sorunlara ve yükselen Çin etkisine karşı çözümler üreterek, güçlü konumda yer almayı amaçlamaktadır.

70. yıl döneminde Türkiye ve NATO ilişkisi tarihsel serüvenine bakıldığında, İkinci Dünya Savaşı Sonrası'nda tasarlanacak olan düzende Rusya'nın Türk Boğazlarında egemenliğin paylaşılması ve Doğu'da yer alan bölgelerimizden bazı yerlerin paylaşılmasına yönelik talepleri ortaya çıkmaktadır. Tehdidi ülke genelinden bertaraf etmek için Batı Dünyasına açılmayı tercih

ederek, 1952 yılında NATO yapılanmasında yolculuğu başlayan Türkiye'nin NATO'nun öncü üyesi arasında yer aldığı görülmektedir.

Türkiye, Amerika Birleşik Devletleri ve NATO arasında travmatik dönemin başlangıcı gün yüzüne çıkaran iki olay şunlardır: 21 Aralık 1963 yılında Kıbrıs Adası'nda Kıbrıs Rumları ve Kıbrıs Türkleri arasında yaşanan çatışmada Türkiye Kıbrıs Adası'nda uçakların alçak uçuşlarını sağlayarak, karşı tarafı caydırmaya çalışmıştır. Johnson mektubu çerçevesinde NATO'nun, üyelerine sağlamış olduğu askeri imkanları çatışmada kullanmaması gerektiğini belirtmektedir. ABD, 1974 Kıbrıs Harekâtını yapan Türkiye'ye yönelik ekonomik ambargo ile karşılaşmasını sağlamaktadır. Türkiye, Yunanistan ve NATO açısından, Kıbrıs Harekâtı başlangıcından sonra Yunanistan, NATO'nun barışı sağlamak ve güvenliği tesis etmek amacıyla

müdahale etmediğini söyleyerek, askeri birimlerini bölgeden çekmektedir. 1991 yılında Merkezi ve Doğu Avrupa Ülkelerini Batı'ya yaklaştırmak için; Kuzey Atlantik İş birliği kurulması, 11 Eylül 2001 yılında NATO terörizm ile mücadeleye yönelmekte, 2008 Gürcistan-Rusya Krizi, 2014 yılında Rusya'nın Kırımı girmesiyle NATO uyguladığı politikaları geliştirmesi gerektiği ön plana çıkmakta, 2015 yılından 2019 yılına kadar ilerleyen süreçte Suriye Krizi politikalarında NATO'nun politikalarının işlevselliği olmadığı ön plana çıkmaktadır. Tarihsel süreçte yaşanan olaylardan yola çıkılarak, geçmişten, günümüze Türkiye'nin misyonu NATO'nun yapmış olduğu savunma ve güvenlik bağlamında katkı sağlamasının yanı sıra insanları korumayı hedefleyen ve ülkeleri barış odaklı dünya'ya teşvik eden değerlere bürünmektedir.

Şehnaz TEKBAŞ

RUSYA-UKRAYNA KRİZİNE FRANSA VE ALMANYA'NIN BAKIŞI VE RUSYA'NIN UKRAYNA'YA OPERASYONU

Rusya ve Ukrayna arasında meydana gelen kriz son döneme dünya gündemini oldukça meşgul etti. Dünyanın dört bir yanından ülkeler bu krizi daha büyük bir tehlikeye dönüşmeden ortadan kaldırmaya yönelik adımlar ortaya attı. Kriz her ne kadar son birkaç ayda yeniden şiddetlense de krizin kalıcı çözümü için 2015'te Almanya, Fransa, Rusya ve Ukrayna'nın bir araya gelmesiyle Normandiya Dörtlüsü kurulmuştu.

Fransa Cumhurbaşkanı Macron, kriz hakkında hem Rusya Devlet Başkanı Putin hem de Ukrayna Cumhurbaşkanı Vladimir Zelensky ile görüşme gerçekleştirdi. Görüşmede NATO ve AB'nin Rusya'nın taleplerini göz önünde bulundurması gerektiğinin altını çizen Putin, politikasından geri adım atmadı.

Rusya, krizin çözüme ulaşması konusunda Ukrayna'nın Normandiya formatını reddetmesinin önemli etkisi olduğunu öne sürdü. Sonrasında yapılan açıklamada "Durumun aciliyeti göz önüne alındığında, cumhurbaşkanları, Normandiya Dörtlüsü

ülkelerinin dışişleri bakanlıkları ve siyasi danışmanları aracılığıyla soruna diplomatik çözüm bulma çabalarını canlandırmanın uygun olacağı konusunda anlaştı." denildi.

Macron ise Almanya, Fransa, Rusya ve Ukrayna dörtlüsünün kriz hakkında bir toplantı gerçekleştirmesi gerektiği fikrini savundu. Krizin bir şekilde çözüme ulaştırılmasının ülkelerin önceliği olduğu ve bu konuda Fransa'nın gerekli adımları atacağı bildirildi.

Macron, Zelensky ile yaptığı görüşmede ise Ukrayna Cumhurbaşkanı'na soğukkanlılığından memnun olduğunu söyledi.

Almanya ise Rus gazını kendi toprakları üzerinden Avrupa'ya taşıyacak olan Kuzey Akım 2 projesini ruhsatlandırma sürecini durdurdu. Bu da Rusya'nın büyük bir gelirden olmasına neden olacak. Almanya'nın bu hamlesi Ukrayna Dışişleri Bakanı Dmytro Kuleba tarafından "Bu, mevcut koşullarda ahlaki, politik ve pratik olarak doğru bir adımdır. Gerçek liderlik, zor zamanlarda zor kararlar almak demek-

tir. Almanya'nın hamlesi tam da bunu kanıtıyor" şeklinde değerlendirildi. Ancak unutmamak gerekir ki Almanya'nın doğalgaz ihtiyacının büyük bir kısmı Rusya tarafından temin ediliyor. Bu da Avrupa'da gaz fiyatlarının yükselme tehlikesi ile karşı karşıya kaldığını gösteriyor.

Almanya Dışişleri Bakanı Annalena Baerbock, "Bu kriz bir Ukrayna krizi değil, bu bir Rusya krizi" dedi. Bu açıklama ise Almanya'nın bu krizde Ukrayna'nın tarafını yakın olduğunun bir göstergesi. Rusya'nın davranışının Avrupa'ya bir tehdit oluşturduğunu söyleyen Almanya, durumun acilen çözülmesi gerektiğini söyledi.

Öte yanan Almanya Başbakanı Olaf Scholz, Fransa Cumhurbaşkanı Macron ve Polonya Cumhurbaşkanı Duda, Berlin'de gerçekleşen bir görüşmede krizi masaya yatırdı. Toplantıda krizin büyümesinin tüm ülkelerin zararına olacağını ve acilen çözülmesi gerektiği konuşuldu. Avrupa kıtasının istikrarın sağlanması gerektiğinin ise altı çizildi. Tüm bu gelişmele-

rin ardından Rusya aldığı kararla birlikte Ukrayna'ya karşı bir askeri operasyon başlattı. 24 Şubat 2022'de başlayan askeri operasyonda Rus ordusu kısa sürede Belarus ve kendi toprakları üzerinden Ukrayna topraklarına girmeye başladı.

2014'te Kırım'ı ilhak ettikten sonraki politikasının temeline Ukrayna'nın topraklarının olduğu bilinen Putin, Ukrayna ve Rusya'yı bir bütün olarak görüyor. Operasyonun temel amacının Ukrayna'da barışı sağlamak olduğunu söyleyen Ruslar, bu operasyonun bir işgal olmadığını altını çizdi ancak Ukrayna'da sivillere karşı kullanılan orantısız güç ve bazı askeri araçların üzerine Sovyetler Birliği'nin bayrağının olması bu dedikleri ile ters düşüyor. Rusya'nın bu operasyon konusunda kendisini şu şekilde aklamaya çalıştığını söyleyebiliriz: Donetsk ve Luhansk bölgesindeki ayrılıkçıların Ukrayna devleti tarafından kötü muamele görüyor.

Rusya'nın bu operasyonu Avrupa'nın gaz ihtiyacı olduğu ve NATO'nun etki alanının düştüğü bir dönemde yapması elbette tesadüf değil. Ukrayna her ne kadar NATO üyesi olmasa da dünya çapından Rusya'ya gelen tepkilerin sadece sözde kalması da oldukça tedirgin edici bir halde. Fransa, Almanya ve İngiltere gibi ülkeler çeşitli yaptırımlar uygulasa da bu yaptırımların Rusya'yı durdurması pek muhtemel durmuyor.

Ukrayna devlet başkanı Zelensky ise kendisine gelen tahliye tekliflerini reddetti ve ülkesi ile bu savaşta kalmayı tercih etti. Ayrıca Zelensky yaptığı açıklamada "Eli silah tutan her vatandaşa silah verilecek. Askeri tecrübesi olan herkes gidip karakollara rapor vermeli. Sabahtan beri askerlerimiz ardında yaralananlar oldu. Kan bağışına ihtiyacımız var." diyerek halkına çağrıda bulundu. Bu çağrıların Ukrayna halkı tarafından olumlu karşılandığını da eklememiz gerek nitekim orduya katılmak isteyen insanlardan oluşan kuyrukların fotoğraflarını gördük.

Zelensky'nin kendisi de askeri üniformasını giydi ve askerle-

riyle birlikte savaşa katıldı. 26 Şubat sabahı Twitter'de paylaştığı bir videoda "Ben buradayım. Silahımızı bırakmayacağız. Devletimizi savunacağız. Ordumuzdan silah bırakmasını istediğime dair internette bir çok sahte bilgi çıktı. Gerçek şu ki burası bizim ülkemiz, bizim toprağımız. , çocuklarımız ve bunların hepsini biz koruyacağız." Dedi.

Video haricinde Zelensky; Macron, Erdoğan ve Ukrayna'ya yardımcı olmaya çalışan birçok lidere teşekkür tweetleri attı. Ayrıca Zelensky, Avrupa liderleri ile gerçekleşen bir video konferansta "Bu beni canlı gördüğünüz son an olabilir" dedi.

Gerçekleşen operasyon Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin de gündemine getirildi. ABD ve Arnavutluk tarafından gündeme getirilen ve bir an önce bu operasyonun durdurulmasını isteyen teklif Rusya tarafından veto edildi.

Operasyonun ikinci gününde Ukrayna'nın 137 kayıp verdiği ve 300'den fazla yaralısının olduğu açıklandı. Birçok insan da Kiev başta olmak üzere Rusya'nın saldırdığı şehirleri terk ederek batı sınırlarına doğru hareket etmeye başladı. Özellikle Slovakya ve Polonya sınırında insan kuyrukları görüntülere yansdı.

Putin'in sivillere hedef almıyoruz açıklamalarına rağmen anaokulu başta olmak

üzere sivillerin bulunduğu birçok yere düşen bombalar, binalara atılan füzeler ve tankların ezdiği arabaların görüntüleri bu operasyonun ne denli acımasız olduğunu gözler önüne serdi.

Gerçekleşen operasyona tüm dünyadan olduğu gibi Rusya'nın da bazı şehirlerinden tepki var. St. Petersburg ve Moskova gibi şehirlerde operasyon karşıtı gösteriler gerçekleşti.

Rusya'nın bu saldırısına ülkelerin adeta gözünü kapaması sosyal medyada birçok insan tarafından eleştirildi. Ancak sosyal medya eleştirilerinin maalesef pek bir anlamı yok. Devlet başkanlarının bu duruma ne gibi tepkiler vereceği merak konusu. Nitekim hiçbir devlet başkanı askeri bir harekatta bulunmaya sıcak bakmıyor. Öte yandan Rusya'nın Ukrayna'dan sonra Finlandiya veya farklı ülkelere de benzer operasyonlar yapabileceği ihtimali Avrupa'yı tedirgin ediyor. Bu da birçok insanın bu politikaları 2. Dünya Savaşı öncesi Hitler'e karşı uygulanan politikalara benzetmesine sebep oldu. İnsanlar üçüncü bir dünya savaşı çıkmaması için Ukrayna'yı feda mı ediyor yoksa böyle pasif davranarak Rusya'nın farklı ülkelere de operasyonlar gerçekleştirme ihtimaline göz mü yumuyor, bunu bize zaman gösterecek.

Kadir YILDIRIM

ÇİN'İN RUSYA-UKRAYNA KRİZİNE BAKIŞI

Rusya ve Ukrayna arasında gerçekleşen kriz tüm dünyayı etkisi altına almış durumda. ABD başta olmak üzere batının daha çok Ukrayna'yı desteklediği bu dönemde Rusya'nın uzun süredir ittifakı gibi bir role bürünen Çin'in bu konudaki politikaları merak konusu oldu.

Çin ve Rusya'nın özellikle 2010'lu yıllardan itibaren daha yakın ilişkiler kurmaya başladığını biliyoruz. Özellikle Rusya'nın rakibi olarak gözüken ABD'ye karşı benzer duygular benimseyen Çin'in de Rusya ile yakın ilişkiler kurması oldukça doğal.

Son dönemde yeniden alevlenen Rusya-Ukrayna Krizi'ne yorum yapan Çin Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Hua Chunying, "ABD, sürekli Ukrayna'ya silah satarak, savaş çığırtkanlığı yaparak, gerilimi artırıyor. Esas sorulması gereken Ukrayna krizinde ABD'nin ne rolü oynadığı" yorumunda bulundu. Buradan an-

laşılacağı üzere Çin'in bu krizde ABD'nin çıkarlarının karşısında yer aldığını düşünebiliriz.

Çin'in Rusya-Ukrayna Krizinde ABD karşıtı bir politika sergilemesinin temel nedeni Çin'in Tayvan Politikalarında ABD ile düştüğü ters durum olabilir. Nitekim kamuoyunda bu krizi Çin-Tayvan krizine benzetenlerin sayısı da bir hayli fazla durumda.

Rusya'nın 24 Şubat günü başlattığı operasyonla birlikte Ukrayna'ya girmesi birçok ülke

tarafından işgal şeklinde yorumlansa da Çin'in bu konudaki yorumu farklı. Çin Dışişleri Bakanlığı sözcüsü Hua Çunying, "Rus işgali" ifadesini kullanan gazetecilere "İşgal ifadesini kullanarak Batı medyasının yöntemini kullanıyorsunuz" dedi ve "Son durumu yakından takip ediyoruz. Tüm taraflara, durumun kontrolden çıkmasını önlemek için sağduyu çağırısı yapıyoruz" diye konuştu.

Kadir YILDIRIM

İSRAİL'DEN BAHREYN'E İLK RESMİ ZİYARET

İsrail ve Bahreyn arasındaki ilişkilerin iyileştirilmesine yönelik "İbrahim Anlaşmaları", 15 Eylül 2020 tarihinde ABD'de imzalanmıştı. Anlaşmanın imzalandığı tarihten itibaren taraf ülkelerin attığı adımlar iki ülke arasındaki ilişkileri normalleştirmeye yönelik devam ediyor. Geçtiğimiz haftalarda

İsrail Savunma Bakanı Benny Gantz, İsrail ve Bahreyn arasındaki ilişkileri kuvvetlendirmek amacıyla Bahreyn'i ziyaret etmişti. Gantz'ın bu ziyareti güvenlik açısından gizli tutulmuştu. Sonraki süreçte ise Bahreyn Krallığı Başbakanı Selman bin Hamed bin İsa el-Halife'nin daveti üzerine İsrail Başbakanı Naftali

Bennett resmi ziyaret kapsamında Bahreyn'e gitti. Bennett, İsrail'den Bahreyn'e resmi ziyarette bulunan ilk başbakan oldu. İsrail Başbakanı Bennett, ziyareti sırasında sadece Bahreyn devlet yetkilileri ile değil yerel Yahudi Cemaatinin üyeleri ile de görüştü.

Helin TOĞAY

COVID-19 KISITLAMALARINA KARŞI PROTESTO: ÖZGÜRLÜK KONVOYU

Covid-19 ile dünya bir Pandemi sürecine girdi. Yaşam tarzlarımız ve alışkanlıklarımızda büyük değişikliklere neden olan pandemi, aynı zamanda ülke yönetimlerinin karar mekanizmalarını ve bu karar mekanizmalarının halk tarafından sorgulanabilirliğini de değiştirdi. Birçok insana göre; ilan edilen sokağa çıkma yasakları ve gündelik ihtiyaçların karşılanması önündeki aşı zorunluluğu gibi durumlar ile yönetimler birey ve kitle özgürlüklerine müdahale edebilmeyi meşrulaştırdı. Yönetimlerin otoritelerini sağlamlaştırmak amaçlı getirdiği kısıtlama ve yasakları, pandemiye dayatarak meşrulaştırmaya çalıştığı görüşünü savunan bazı kitleler, ülke yönetimlerinin pandemi sürecinde aldığı kararları sorgulamakta ve dünyanın her yerinde eylemler gerçekleştirmektedir. Sonuç itibari ile kısıtlamaların demokratik olup olmadığı hususu herkes tarafından merak edilen bir muamma haline gelmiştir.

Dünyanın birçok yerinde Covid-19 kısıtlamaları nedeni ile eylemler gerçekleşiyor. Bu eylemlerin en dikkat çekenlerinden biri

de kuşkusuz Kanada'da Covid-19 virüsüne bağlı olarak getirilen kısıtlamalar sonucunda, başkent Ottawa'da kamyon şoförlerinin organize ettiği "Özgürlük Konvoyu". Ocak ayının son günlerinde Kanada'dan farklı ülkelere taşıma yapan kamyon sürücülerine aşı zorunluluğu getirilmesi ile başlayan eylemlere, Covid-19 nedeni kısıtlamalara karşı çıkan vatandaşların da katılımıyla protesto büyüdü. Eylemciler, parlamento binası önünde toplanarak birçok binaya pankart astı. Protestonun en önemli enstrümanı olan kamyon kornoları mahkeme kararı ile susturuldu. Protestoya katılımın artması ve güvenlik endişesi sebebiyle Kanada Başbakanı Justin

Trudeau ve ailesi adı açıklanmayan bir yerde koruma altına alındı. Trudeau yaptığı açıklamada: "Protesto eden bazı kişilerin sergilediği davranıştan açıkçası iğreniyorum. Başkentimizde gördüklerimiz gerçek nefret" sözlerine yer verdi. Yaklaşık olarak 4 haftadır devam eden eylemler nedeni ile 14 Şubat günü "Savaş Yasası" olarak bilinen Acil Durumlar Yasası, 1988'den beri ilk defa yürürlüğe sokuldu. Olağanüstü hâl anlamına geldiğini söyleyebileceğimiz yasa, "Kanadalıların yaşamlarını, sağlıklarını veya güvenliğini ciddi şekilde tehlikeye atan ve sınır değerlerini aşacak şekilde geçici, acil ve kritik bir durum" olarak nitelendiriliyor. Başbakan Justin Trudeau, Acil Durumlar Yasası'na hesapları askıya alma ve dondurabilme yetkisi de verdi. Kanada Federal Parlamentosunda oy çoğunluğu ile uygulanmaya başlanan Acil Durumlar Yasası ile, Özgürlük Konvoyuna destek veren vatandaşların banka hesapları da dondurulmaya başlandı. Güvenlik güçlerinin müdahalesi sürüyor ve birçok kişi gözaltına alınıyor. Önümüzdeki süreçte Covid-19 pandemisinin demokrasiler üzerindeki etkisi nasıl olacak merak konusu.

Helin TOĞAY

İSRAİL-TÜRKİYE İLİŞKİLERİNİN NORMALLEŞTİRİLMESİ

Cumhurbaşkanlığı Sözcüsü İbrahim Kalın ve Dışişleri Bakan Yardımcısı Sedat Önal, Filistin ve İsrail'i kapsayan iki gün süren ziyaretleri kapsamında Kudüs'e geldiler.

Cumhurbaşkanlığı Sözcüsü İbrahim Kalın'ın ilk durağı Türkiye'nin Kudüs Başkonsolosluğu idi. Kalın, iki gün süren Filistin-İsrail ziyaretine için açıklamalar yaptı.

İbrahim Kalın, İsrail ilişkilerinin normalleştirilmesine hemde Filistin meselesinin çözümüne ve Türkiye yönünde atılacak adımları İsraili ve Filistinli mevkidaşlarıyla görüşeceklerini belirtti. Kalın: "Bu sürecin hayırlara vesile olmasını diliyoruz. Türkiye bildiğiniz gibi her zaman Filistin halkının yanında olmuştur. Bu süreçte de özellikle iki devletli çözümün hayata geçirilmesi ve Filistin halkının buradaki koşullarının iyileştirilmesi konusunda Türkiye olarak yardımlarımız ve desteklerimiz devam edecek." dedi.

Kalın, Türkiye-İsrail ilişkileri için de, "Tabi ki eşzamanlı olarak İsrail ile Türkiye arasındaki ilişkilerin normalleştirilmesi yönünde atılacak adımları, Sayın İsrail Cumhurbaşkanı'nın Türkiye'ye mart ayında gerçekleştireceği ziyareti de detaylı bir şekilde ele alacağız." açıklamasında bulundu.

Kalın, şunları da ekledi:

"Bizim amacımız, çabamız ve gayretimiz, Filistin meselesi bağlamında genel olarak bölgesel barış, istikrar ve huzuru sağlayacak, herkes için güvenliği, özgürlüğü ve refahı önceleyen bir bölgesel düzenin inşa edilmesidir. Bunun için de Cumhurbaşkanımızın liderliğinde bu yöndeki çabalarımızı ve çalışmalarımızı arttırarak devam ettireceğiz."

Kalın ve ardındaki heyeti, 16 Şubat da Filistin'de Devlet Başkanı Mahmud Abbas tarafından kabul edildi ve ülke yetkili mevkileriyle ilişkilerde bulundu.

Heyet, 17 Şubat da yaptığı İsrail ziyaretinde ise İsrail Cumhurbaşkanı Isaac Herzog'un Türkiye'ye yapacağı ziyaretin hazırlıklarını konuştu ve siyasi müzakerelerde bulundu.

13 yılın ardından ilk: Çavuşoğlu, İsraili mevkidaşı ile telefonda görüşme gerçekleştirdi:

Anadolu Ajansına Dışişleri yetkililerinin verdiği bilgiye göre, Dışişleri Bakanı Çavuşoğlu ve İsrail Dışişleri Bakanı Lapid arasında bir telefon görüşmesi gerçekleşti. İsrail gazetesi The Times of Israel de bilinene göre 13 yılın ardından ilk defa İsrail ve Türkiye dışişleri bakanlarının telefonda görüşme

gerçekleştirdiğini belirtti. Haaretz Gazetesi yapılan görüşmenin İsrail- Türkiye arasında eriyen buzlara bir işaret olduğunu söyledi.

Ayrıca; İsrail Cumhurbaşkanı Yitzak Herzog'un Türkiye ziyareti gündemde:

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın İsraili mevkidaşı Yitzak Herzog'u Türkiye'ye davet etti ancak ziyaret henüz kesinleşmedi.

Konuyla ilgili Cumhuriyet Gazetesinin ulaştığı olduğu İsraili kaynaklar, Erdoğan'ın davet ettiği söylendi. İsraili kaynaklar, Erdoğan'ın açıklamaları ile ilgili "Her iki taraf da karşılıklı ziyaretlerin de önünü açacak şekilde ilişkileri geliştirmeyi umut ediyor. Erdoğan, Herzog'a ziyaret davetinde bulundu fakat şu an somutlaşmış bir plan bulunmuyor" sözlerini söyledi. Eğer Herzog'un ziyareti gerçekleştirilirse iki ülke arası ilişkilerde yeni bir normalleşmenin en büyük işareti olacak ve 15 yılın ardından Türkiye'ye İsrail'den Cumhurbaşkanı seviyesinde gerçekleşmiş ilk ziyaret olacak.

Son olarak İsrail Başbakanı Naftali Bennett da geçen hafta yapmış olduğu konuşmada "Türkiye ile çok dikkatli bir şekilde ilerleyeceğiz. En azından İran'ın büyük dostu değiller. Bu yüzden faaliyette bulunmamızı ve ittifaklar kurmamızı engelleyecek bir saflığa kendimizi kaptırmamalıyız" ifadelerini kullanmıştı.

Jerusalem Post'un yaptığı habere göre İsraili kaynaklar, Türkiye ile ilişkilerdeki ilerlemenin İsrail'in Yunanistan ve Güney Kıbrıs ile iyi ilişkilerini etkilemeyeceğini de belirtti. Herzog'un da Türkiye ziyareti öncesi Yunanistan ve Güney Kıbrıs'a gitmesi beklentiler arasında.

Dilara ÇETİN

ABD'NİN RUSYA VE UKRAYNA KRİZİ TUTUMU

Rusya-Ukrayna krizi: ABD ve Rusya arasında görüşme gerçekleşti:

ABD ve Rusya Savunma Bakanları arasında Ukrayna krizini görüştükleri bir toplantı gerçekleşti. Pentagon'dan yapılmış olan açıklamada, ABD Savunma Bakanı Lloyd Austin'in Rus mevkidaşı Sergey Şoygu ile görüşme sağladığı ve Ukrayna krizinde gerilimi azaltma davetinde bulunduğu açıklandı. Rusya Devlet Başkanı Putin de, "Güvenlik garantisi üzerine NATO ile müzakerelere hazırız" açıklamasını yaptı.

Merakla, gelecek hafta sonuna doğru yapılacak ABD ve Rusya Dışişleri Bakanları'nın görüşmesi planlandı. ABD yönetimi Dışişleri Bakanı Anthony Blinken'ın, Rus mevkidaşı Sergey Lavrov'dan gelen görüşme teklifini kabul ettiğini bildirdi.

Gelecek hafta yapılacak görüşme öncesi Amerika Birleşik Devletleri Başkanı Joe Biden, müttefiklerine danışacak, transatlantik ülkelerinin liderleriyle bir telefon görüşmesi yapacak.

Görüşmeye, Kanada, Fransa, Almanya, İtalya, Polonya, İngiltere liderlerinin yanında, Avrupa Birliği ve NATO temsilcileri de katılacak.

ABD'den Rusya- Ukrayna krizine ilişkin bomba iddia! 'Bu bahanelerle saldırabilirler':

Rusya ile Ukrayna arasında kriz şiddetlenirken ABD'den önem taşıyan açıklamalar yapıldı. ABD'nin çağrısı ile Rusya'nın Ukrayna sınırına yapmış olduğu askeri yığınak ile ilgili toplanmış olan Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nde ABD Dışişleri Bakanı Antony Blinken, Rusya'ya Ukrayna'yı işgal etmeme çağrısını

yaptı. Blinken yaptığı konuşmada Rusya'nın Ukrayna'ya saldırma için bahane amacıyla kullanabileceği olasılığına da dikkat çekti. Rusya'yı toplantıda temsil eden Dışişleri Bakan Yardımcısı Sergey Verşinin ise Ukrayna'nın savaş suçu işlemiş olduğuna dair belgeler gösterdi. Verşinin, "Batılı ülkelerin asılsız iddiaları nedeniyle BM Güvenlik Konseyi sirke çevriliyor ve utanç duruma düşürülüyor" açıklamasını yaptı. Ayrıca, İngiltere Savunma Bakanlığı, alınmış olan son istihbarat raporlarından sonra Rusya'nın Ukrayna'yı "başka bir uyarıda bulunmadan" işgal edebileceğini söyleyerek, Rusya'nın Ukrayna'yı olası işgal planını yayınladı.

ABD'den Ukrayna'ya 1 milyar dolarlık devlet borcu teklifi: ABD Dışişleri Bakanı Antony Blinken, ülkesinin Ukrayna'ya 1

milyar dolara kadar devlet borcu garantisini teklif ettiğini açıkladı.

Blinken, Rusya'nın askeri hareketliliğinin yaratmış olduğu baskı karşısında Ukrayna ekonomisine desteğini göstermek amacıyla bu kararın alınmış olduğunu söyledi.

"Bu teklif, halkı Rusya'nın istikrarsızlaştırıcı politikasıyla karşı karşıya olan Ukrayna'nın ekonomik istikrar, büyüme ve refahını artıracak. IMF, G7 ve diğer uluslararası mali yapılanmalar ve diğer varlıklı bağışçılar da bu çabaya destek verebilir." açıklamasında bulundu.

ABD Başkanı Biden: Henüz doğrulamadık:

ABD Başkanı Joe Biden, Rusya ve Ukrayna arasında süren krizle alakalı açıklamalar yaptı. "Rusya'nın Ukrayna'ya saldırısı hâlâ büyük bir olasılık" açıklamasını yapan Biden, 'Rus askerlerinin çekilmesini henüz doğrulamadık' diye de ekledi.

Putin'e üst düzey diyalog için hazır olmuş olduklarını söyleyen Biden, 'Putin diplomasiye şans vereceğini söyledi, biz de aynı fikirdeyiz' açıklamasında bulundu.

BIDEN'DAN ÇAR-PICI FÜZE VURGUSU

Rusya'nın Ukrayna sınırında 150 bin askeri olduğunu söyleyen Biden 'ABD ve NATO'nun Ukrayna'da füzesi bulunmuyor. Oraya füze yerleştirme niyetimiz de yok. ABD ve Ukrayna Rusya'yı tehdit etmiyor' açıklamasını yaptı.

RUSYA'YA YAPTIRIM GÖZDAĞI

Rusya ile çatışmak istemedikleri mesajını belirten Biden

yaptığı konuşmada şu söylemlere de dikkat çekti; 'Rusya ilerlese, ABD ve müttefikleri güçlü yaptırımlar uygulamaya hazırlar. Bu yaptırımlar Rusya hareketi geçerse en kısa sürede uygulamaya hazır. Rusya ile doğrudan yüzleşmek niyetinde değiliz.' Dedi.

Ukrayna krizinde son durum: ABD, Rusya'nın güvenlik taleplerini reddetti:

Rusya ile ABD ve NATO'yu zıt düşüren Ukrayna krizinde gerilimi daha da tırmandıracak bir gelişme yaşandı. Washington, krizin çözümü için Moskova'nın önermiş olduğu güvenlik isteklerini reddetti.

ABD, savaş gemilerini harekete gönderdi: Rusya-Ukrayna krizinde savaşın eşiğine gelindi. Devreye girmiş olan ABD Donanması, bir türlü gerilimi azalmayan kriz üstüne Avrupa'dan sorumlu 6. Filo bölgesine 4 savaş gemisi gönderiyor.

Ayrıca; ABD, 'Rusya saldırırsa Kuzey Akım 2 boru hattı engellenecek' açıklamasını yaptı.

18-20 Şubat arası yapılacak olan Münih Konferansı Başladı:

Almanya'da düzenlenmiş olan Münih Güvenlik Konferansı Rusya-Ukrayna krizi gündemi ile başladı. Bu sene 18-20 Şubat tarihleri arasında yapılacak olan konferansa ABD Başkan Yardımcısı Kamala Harris, ABD Dışişleri Bakanı Antony Blinken, Ukrayna Devlet Başkanı Vladimir Zelenskiy, Almanya Dışişleri Bakanı Annalena Baerbock, Almanya Başbakanı Olaf Scholz, Fransa Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron, Mil-

li Savunma Bakanı Hulusi Akar ve 35'ten fazla devlet ve hükümet başkanı ile 100'den fazla dışişleri ve savunma bakanı katılım sağlayacak.

ABD Dışişleri Bakanı Blinken'dan mesajlar

Pazar gününe kadar yapılacak olan Münih Güvenlik Konferansı'nın ilk gününde yapılan konuşmacılardan biri ABD Dışişleri Bakanı Antony Blinken'di. ABD hükümetinin, Rusya'nın Ukrayna'ya saldırma olasılığının hala çok yüksek olarak gördüğünün altını çizen Blinken, "Amerika ve müttefikleri diplomatik çözüm için tüm yolları deniyorlar, ancak bu Rusya'nın tercih ettiği seçenek değil" açıklamasında bulundu.

Rusya'nın kurgulamış olduğu bir senaryo üstünde çalıştıklarını iddia eden Blinken, "Planda önce sahte provokasyonlar var, ardından Rusya bu provokasyonlara tepki vermek zorunda kalacak ve son olarak da Ukrayna'ya karşı saldırı başlatacak" dedi. Bu tezine örnek teşkil etsin diye Perşembe günü Stanytsia Luhanska adlı kasabada bir anaokulunun bombalanmasını hatırlatan Blinken, Batılı müttefiklerin en büyük gücünün "Krizlerde işbirliği yapmaları ve dayanışma içinde olmaları"nın altını çizerken, Rusya Cumhurbaşkanı Vladimir Putin'in NATO ve AB üyesi devletlerin ortak hareket etmelerine şaşırılmış olduğunu belirterek, "Bu dayanışmayı sürdürdüğümüz sürece, Başkan Putin hangi yolu seçerse seçsin, biz tepki vermeye hazır olacağız" açıklamasını yaptı.

Dilara ÇETİN

ÇİN 5G TEKNOLOJİSİNDE AÇIK ARA LİDER GİDİYOR

5G olarak tanımlanan yeni nesil kablosuz internet girişimi Çin için büyük önem teşkil ediyor. Genel hatlarıyla 5G hizmeti daha hızlı internet, internet üzerinde daha az gecikme gibi imkanlar sağlıyor. 5G günümüzde fiber optik kablolarla rekabet edecek durumdadır. Bununla birlikte istihbarat ve genel iletişim anlamında faydalarının olacağını söyleyebiliriz. Sadece bunlarla sınırlandırmak da tabii ki yanlış olacaktır. Tabii ki bunlarla birlikte çeşitli dezavantajlar da vardır. Kullanılan cihazların batarya problemi yaşaması, kırsal alanlarda bu hizmeti ulaştıramama ve bu altyapı masraflarının yüksek olması dezavantajları arasında gösterilebilir.

2019 yılından itibaren Çinli telekomünikasyon şirketleri 5G'ye

geçtiklerini duyurmuştu. 2019 itibarıyla Çin'de 5G baz istasyonu sayısı 80.000 üzerine 5kadar yükselmişti. Daha sonrasında yakın vadeli hedeflerde bunu 130.000'e kadar çıkarmak istedikleri belirtilmişti.

2021 yılının sonuna geldiğimizde iste Çin'deki 5G baz istasyonu sayısı 1,5 milyona yaklaşmıştır. Bu rakam ise yaklaşık olarak dünya toplamının %60'ını oluşturmaktadır. Bu yükseliş telekomünikasyon şirketlerinin %50 civarında yatırımları ile oluşmuştur. Çin'in 2023 hedefi olarak ise 5G kullanıcı sayısı 560 milyonu aşması amaçlanıyor.

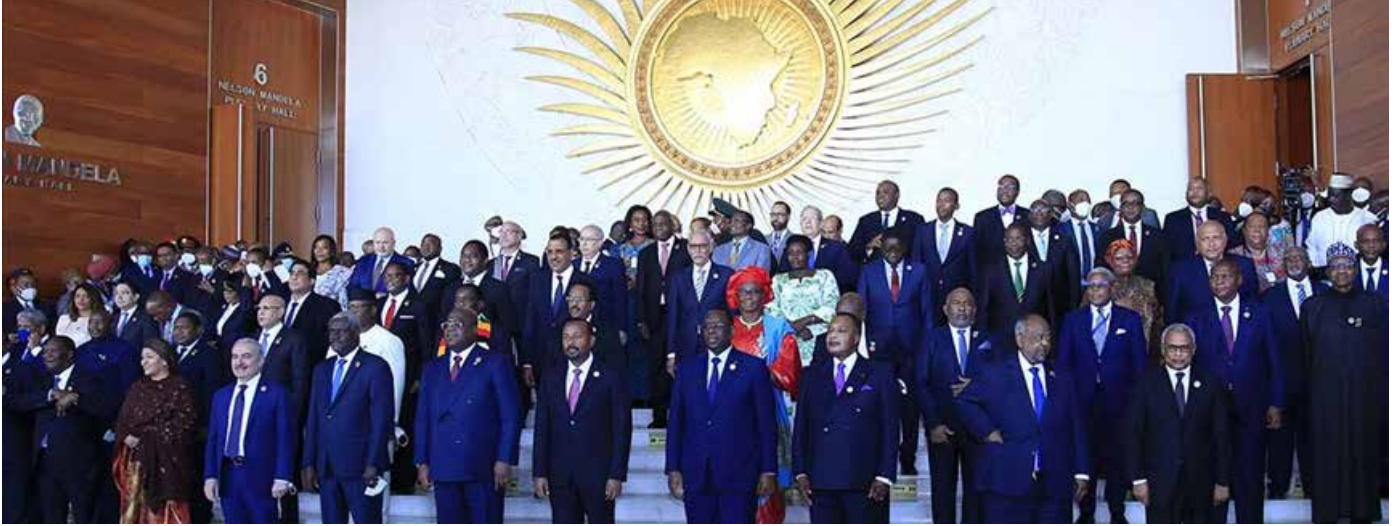
Bir diğer yandan 5G baz istasyonlarının harcadığı enerji de bir sorun teşkil etmektedir. Huawei'nin raporuna göre 5G teknolojisi 4G'ye göre 3.5 kat daha fazla enerji

harcıyor. Bu enerji sorununu çözmek için de telekomünikasyon şirketleri yeni teknolojiler geliştiriyor.

Uzmanlar 5G teknolojinin tarım, endüstri ve bütün ticaret, turizm sektörünü derinden etkileyeceğini dile getiriyor. 5G teknolojisi ile yeni teknoloji şirketleri daha hızlı ve verimli endüstriyel işletmeler ve tarımın da dijitalleşmesi ile büyük bir fark yaratacağı konuşuluyor. Kısaca söylemek gerekir ki 5G ile birlikte işlenecek ve sahip olunacak veri çok daha artacak. Bu yatırım ardında ise yapay zeka teknolojilerini çok daha akıllı hale getirmek ve insanların hayatına ciddi şekilde dokunacak durumlara yol açabilecek olması kaçınılmaz gözüküyor.

Muhsin Emre ÇALIŞKAN

AB VE AFRIKA BİRLİĞİ LİDERLERİ TOPLANTISI

Avrupa Birliği'nin (AB) ev sahipliğinde Brüksel'de düzenlenen 6'ncı AB-Afrika Birliği Zirvesi iki gün süren toplantıların ardından dün sona erdi. Zirvenin sonuç bildirgesinde tarafların, daha önce görülmemiş zorluklar karşısında 'güvenliğin ve istikrarın sağlanması, sürdürülebilir ekonomik kalkınmanın gerçekleştirilmesi, mevcut ve gelecek nesillerin refah düzeyinin yükseltilmesi' başlıklarında dayanışmayı artırma kararı alındığı ve 'ortak bir gelecek vizyonu' geliştirme hususunda hemfikir olduğu belirtildi.

Zirveye, AB Konseyi Başkanı Charles Michel, AB Komisyonu Başkanı Ursula von der Leyen ve AB Dönem Başkanı Fransa'nın Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron ev sahipliği yaptı.

AB'deki 27 ülke lideri ile Afrika'dan 40 kadar lider 7 ana konunun ele alınacağı yuvarlak masa toplantıları gerçekleştirildi.

AB ve Afrika Birliği'nin 'yeni ortaklık ilişkisi', güvenlik, refah seviyesinin artırılması ve iki kıta arasındaki geçişlerin yasal temellere dayandırılması olarak özetlenebilir. Zirvede, yasal seyahat mekanizmalarının iyileştirilmesi ve yasa dışı göçle mücadele için ortak önlemler alınması da kararlaştırıldı. Ayrıca sürdürülebilir ve kapsayıcı büyüme için finansmanın yanı sıra iklim değişikliği, enerji dönüşümü, dijitalleşme ve ulaşım başlıkları da ele alındı. Zirvede gündem gelen diğer

başlıklar da barış, güvenlik ve yönetim, özel sektör desteği, ekonomik bütünleşme, eğitim, kültür, göç, tarım, sürdürülebilir kalkınma, sağlık sistemleri ve aşı üretimi olarak sıralandı.

Zirvede, sürdürülebilir ekonomik kalkınmayla ilgili dayanışma kapsamında, Afrika Birliği'nin koronavirüs salgınıyla mücadelesine destek verilmesi de kararlaştırıldı. Afrika Covid-19'a karşı aşılarda en geri kalmış Kıta konumunda. AB şimdiye kadar Afrika'ya 150 milyon doz aşı gönderdi. Zirvede, bu yılın ortalarına kadar Avrupa ülkelerinin Afrika'ya 450 milyon doz aşı göndermesi kararlaştırıldı. Ayrıca aşıların uygulanmasında kullanılmak üzere 425 milyon euro tahsis edildi. Diğer yandan Afrika'da mRNA teknolojisiyle aşı üretiminin desteklenmesi de kararlaştırıldı. Üretimde pilot ülkeler olarak Mısır, Güney Afrika, Kenya, Nijerya, Senegal ve Tunus belirlendi. Şu ana

kadar ki temel sorun Avrupa ve ABD'li şirketlerin, aşı patentlerini Afrikalılara vermemelerinde yatıyordu. Avrupa Birliği'nin bu konuda net girişimlerde bulunacağı ise belirsizliğini koruyor.

Zirvede ele alınan en hassas meselelerden biri ise 'yasa dışı kontrolsüz göç' meselesi oldu. Avrupa Birliği şu ana kadar Akdeniz üzerinden gelen göç dalgalarına bir çözüm bulabilmiş değil. Sonuç bildirgesinde tarafların, uluslararası hukuk ve insan hakları çerçevesinde yasa dışı kontrolsüz göçün önüne geçilmesi için ortak mücadele edeceği ve ülkeler arası görüş ayrılıklarının çözüm önünde engel teşkil etmesine izin verilmeyeceği vurgulandı. Avrupadaki yaygın kanaat, bu hususta güvenlik önlemlerinin yeterli olmayacağı ve Afrika'da darbelerin ve çatışmaların sürmesi ve iş imkanlarının sağlanamaması durumunda toplu göçlerin devam edeceği yönünde.

Yayın
Danışmanı
Editörler

Grafik Tasarım
Muhabirler

E Posta
Instagram
Twitter
Web
Adres

Tel

Doç. Dr. Fahri ERENEL
Öğr. Gör. Şule KILIÇARSLAN
Arş. Gör. Ahmet GEDİK,
Muhsin Emre ÇALIŞKAN, Kadir YILDIRIM,
Öğr. Gör. Şerife Seda BOZPOLAT
Dilara ÇETİN, Helin TOĞAY, Şehnaz TEKBAŞ

guvsam@istinye.edu.tr
isuguvsam
@isuguvsam
guvsam.istinye.edu.tr
GÜVSAM, İstinye Üniversitesi Topkapı Kampüsü
Maltepe Mah. Edirne Çırpıcı Yolu No: 9
Zeytinburnu/İstanbul
0850 283 60 00